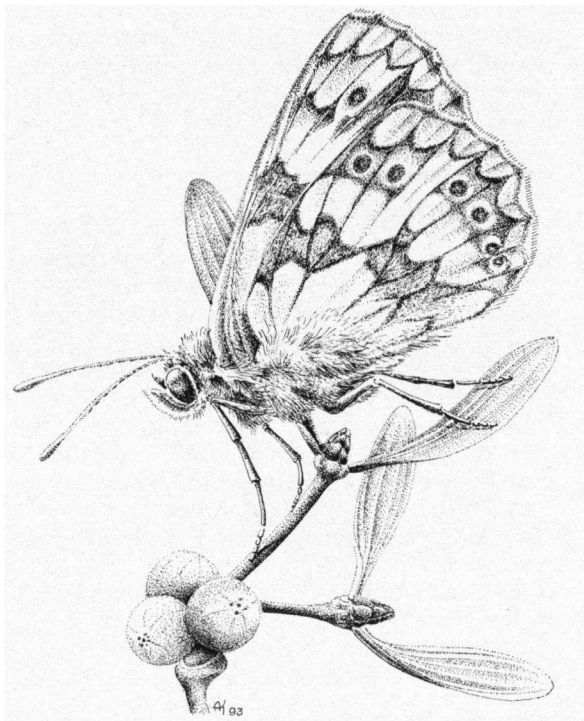

Hoewel sommige vlinders vorig jaar maar weinig zijn gezien, zijn er van andere soorten wel veel waarnemingen binnengekomen. In dit artikel zullen een aantal bijzondere soorten worden besproken. Het gaat hierbij niet om een afgerond beeld. Nog lang niet alle waarnemingen uit 1993 zijn in de computer opgeslagen. Staat uw waarneming nog niet in dit artikel, dan betekent dat zeker niet dat deze niet zal worden opgenomen in het bestand.

tekst:
Kars Veling

Het Dambordje is in Zuid-Limburg meerdere malen waargenomen. Een keer zijn zelfs twee exemplaren bij elkaar gezien.
tekening: Adri Karman

Leuke waarnemingen in 1993

Vorig jaar zijn er in Limburg enkele vlindersoorten waargenomen die al jaren niet meer waren gezien. In het artikel op bladzijde 23 staat dit uitgebreid beschreven. Behalve de soorten die in dat artikel worden behandeld, zijn in 1993 in Limburg ook het Dambordje en het Dwergblauwtje weer waargenomen. Maar ook in de rest van Nederland zijn interessante soorten gezien.

Kleine ijsvogelvlinder

De Kleine ijsvogelvlinder is in 1993 veel waargenomen in Twente en in de Achterhoek. In het Leusveld bij Eerbeek werden op een dag maar liefst 50 exemplaren geteld. Dit is voor de Kleine ijsvogelvlinder een heel fors aantal. De meeste exemplaren zaten op braamstruiken langs bospaden nectar te drinken. Ook op kleine open plekken in het bos waren ze te vinden. Het ideale bos voor deze soort is een min of meer open, vochtig loofbos, waar de waardplant voor de rups, Kamperfoelie, aanwezig is.

Grote weerschijnvlinder

De Grote weerschijnvlinder is een soort die iedere vlinderaar graag ziet. De

prachtige kleur, de grootte van de vlinder en zijn interessante leefwijze maken het tot een geliefd studie-object. Toch zijn er maar weinigen die hem te zien krijgen. In de eerste plaats komt dit omdat het een weinig voorkomende soort is, anderzijds leeft hij een groot deel van de dag in de boomtoppen. In 1993 zijn toch weer veel Grote weerschijnvlinders waargenomen. De waarnemingen zijn afkomstig uit Brabant, Limburg en Twente, maar ook van de Veluwe bij Dieren. In het Brecklenkampscheveld (Twente) is door een aantal entomologen, bij het kloppen van wilgenstruiken, de rups van deze soort aangetroffen.

Koninginnepage

Iedereen was reuze benieuwd hoe de Koninginnepage het zou doen na het geweldige succesjaar 1992. Al in het voorjaar werden de eerste vlinders gemeld, en niet alleen uit Zuid-Limburg. Het bleek dat de soort zich op allerlei plaatsen in het land had weten voort te planten en dat de poppen er ook de winter hadden overleefd. Door het slechte weer in augustus en september viel het aantal waarnemingen in deze maanden wat tegen. Toch kunnen we concluderen dat de Koninginnepage zich redelijk heeft

kunnen handhaven. Er zijn waarnemingen uit alle provincies, maar Limburg en Noord-Brabant spannen absoluut de kroon!

Koningspage

De Koningspage is vorig jaar op twee plekken in het westen van het land gezien: in de Broekpolder bij Vlaardingen en langs het Markiezaatsmeer bij Bergen op Zoom. Het zal hier waarschijnlijk gaan om zwervende exemplaren. Maar bij deze grote, aantrekkelijke vlinder moeten we ook steeds rekening houden met gekweekte en vervolgens vrijgelaten vlinders. Het schijnt nog steeds veel voor te komen dat mensen uit het buitenland meegenomen rupsen opkweken en in Nederland vrijlaten. De Vlinderstichting is hier niet blij mee. Door deze vrijlatingen wordt een echte toe- of afname van vlinders verdoezeld, zeker omdat het vrij-

Jaarlijks worden er enkele Koningspages in Nederland gezien. Het is echter onduidelijk of dat zwervers of gekweekte vlinders zijn.

foto: Frans Hodzelmans

laten gebeurt zonder dat daar ruchtbaarheid aan wordt gegeven. Als er onder u zijn die (buitenlands) materiaal loslaten, meldt dit dan aan De Vlinderstichting, zodat we er in ieder geval meer zicht op krijgen en niet ten onrechte allerlei conclusies trekken over toe- en afname van soorten.

Keizersmantel

Net als in 1992 zijn ook in 1993 weer op diverse plaatsen Keizersmantels gezien. Behalve in Drenthe en op de Veluwezoom werd de soort ook in het duingebied bij Haarlem waargenomen. Hier vloog in de zomer zowel een mannetje (Middenduin) als een vrouwtje (Amsterdamse Waterleiding Duinen).

Grote parelmoervlinder

De Grote parelmoervlinder is de laatste jaren eigenlijk alleen vaste klant op de Hoge Veluwe en op de Waddeneilanden. In 1993 is de soort, behalve van de Hoge Veluwe, Texel en Vlieland, ook gemeld uit de Wimmenummerduinen (dit moet u eens vijfmaal snel achter elkaar zeggen), ten noorden van Egmond aan Zee. De komende jaren zal heel goed moeten worden onderzocht hoe de verspreiding van deze zeldzame vlinder in de duinen van het vaste land is.

Veenhooibeestje

Het Veenhooibeestje is een zeldzame vlinder, die ook de laatste jaren steeds verder achteruit gaat. Buiten Drenthe zijn er nog maar heel weinig bekende vliegplaatsen. In 1993 zijn alleen uit het Wooldse veen en het Korenburgerveen waarnemingen bekend. De waarneming in het Korenburgerveen was wel verrassend, want hier was het Veenhooibeestje al lang niet meer gezien. Iedereen die in 1994 Veenhooibeestjes waarneemt wordt dringend verzocht om deze door te geven. Ook waarnemingen van de afgelopen jaren die u nog niet hebt doorgegeven zijn van groot belang om een goed, betrouwbaar overzicht te krijgen van het voorkomen van deze vlinder!

Kleine heivlinder

Ook van deze soort zijn in 1993 maar zeer weinig waarnemingen gedaan. In een deel van het natuurreservaat Veluwezoom, waar vorige jaren nog honderden exemplaren werden gezien, zijn in 1993 slechts twee exemplaren geteld. Ook het aantal plaatsen waar van deze soort losse waarnemingen zijn doorgegeven was zeer klein. In 1993 is de Kleine heivlinder alleen gemeld van de Hoge Veluwe, het Planken Wambuis en van een plaats in de Imbosch. Op deze laatste plaats was de soort sinds 1987 niet gezien. Het lage aantal waargenomen vlinders zal zeker ook zijn veroorzaakt door het zeer matige weer in augustus en

september, tijdens de vliegtijd van deze zeldzame vlinder.

In totaal zijn door u, de vrijwillige veldmedewerkers van De Vlinderstichting in 1993 weer zo'n 30.000 waarnemingen opgestuurd. Deze waarnemingen gebruikt De Vlinderstichting om de vlinders te beschermen. Daarom is het dringende verzoek aan iedereen: **STUUR ALLE VLINDERWAARNEMINGEN OP!**

Ook gegevens van de afgelopen jaren zijn, als ze op kilometerschaal nauwkeurig zijn, uiterst welkom. Het is zonde als al die waardevolle gegevens achterblijven in het hoofd of het opschrijfboekje van een waarnemer. Pas als de gegevens bekend zijn, kan er in de inrichting en het beheer van het landschap rekening mee gehouden worden. Dus in 1994 geven we alle waarnemingen door!

SUMMARY

Some butterfly species are becoming increasingly rare. A number of such species observed in the Netherlands in 1993 are discussed. These include *Papilio machaon*, *Iphiclides podalirius*, *Apatura iris* and *Mesoacidalia aglaja*. The decline of especially *Coenonympha tullia* is alarming.